

LASTEN JA NUORTEN AMMATILLINEN PERHEKOTI (yksityinen lastensuojelu yksikkö)

Olet perustamassa yksityistä lasten/ nuorten ammatillista perhekotia. Sinulla on sosiaali- tai terveysalan tutkinto ja työkokemusta alalta sekä haave omasta yrityksestä. Pätevyytesi voit tarkistaa laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista 272/2005.

IDEASTA TUOTE

Millaisia palveluja ammatillinen perhekotisi tarjoaa? Millaisia palveluja yrityksesi tarjoaa? Tarjoatko pitkä- tai lyhytaikaista lastensuojelulain mukaista sijaishuoltoa tai avohuollon tukitoimenpiteitä lapsille tai nuorille, erityisryhmille, ennaltaehkäisevää huoltoa tai intervallipaikkoja. Tarjoaako perhekoti palvelua vauvasta jälkihuoltoon asti ja tarjoaako yrityksesi myös jälkihuollon palveluja?

Soveltuvatko halutut tilat toimintaan? Millaisia erityisjärjestelyjä tulee huomioida itsenäistymisen tai intervallijaksojen aikoina? Huomioithan myös piha-alueen sekä lähiympäristön turvallisuuden.

Perhekotia suunniteltaessa on hyvä keskustella yrityshankkeesta myös kunnan koulutoimesta vastaavan tahon kanssa. Koulujen on helpompi resursoida ennakkoon erityistarpeet, kuten koulunkäyntiavustaja ja luokkien ryhmäjaot. Tarjoaanko perhekodissa kotikoulu mahdollisuus?

Ydintoiminnot

Lapsen muutto perhekotiin on pitkäkestoinen prosessi ja vaatii **sijoituksen valmistelua**. Asumisen ja lapsen tarpeiden **suunnittelupalaverit**, **tutustumiskäynnit**, **sopimusten laadinta** sekä **perustarpeista huolehtiminen** ovat toiminnan perusta. Ennen varsinaista lapsen muuttoa on huolehdittava uuden lapsen huonejärjestelyistä.

Hoito- ja kasvatustyö, huolto-, hoito-, ja kasvatussuunnitelman laatiminen ja päivittäminen ovat työn perusta. Ydintoimintoihin lukeutuvat perushuolto, perhetyö, kasvatuskumppanuus, vapaa-ajan ohjelma, arviointi- ja seuran-

Lastensuojelutyössä ammatillisen osaamisen lisäksi kiinnitetään huomiota johtamisosaamiseen (LS§ 60).

Lyhytaikainen paikka määritellään yleensä alle 6 kk paikaksi.

Kuinka monta asiakaspaikkaa tarjoat? Tutustuthan uudistuneeseen lakiin: LS 417/2007 § 59

Lisätietoja saat myös www.sosiaaliportti.fi ja lastensuojelunkäsikirjasta.

tatyö sekä sijoituksen päättymiseen liittyvät toiminnot.

Tukitoiminnot

Lapsen muuton yhteydessä on huomioitava myös keskustelut kouluyhteistyön aloittamiseksi sekä mahdollisten terapiatoimintojen selvittäminen.

Ruokapalvelut ja siivous voidaan isommissa yksiköissä lukea tukitoimiin, mutta yleisesti ruoan hankinta ja laittaminen sekä siivous ovat osa normaalia lapsen ja työntekijän arkea.

Perhekodin tukitoimiin voidaan laskea myös **työntekijöiden koulutus, työnohjaus ja työterveyshuolto**. Nämä tulee huomioida lapsipaikan hinnoittelun yhteydessä.

Yleiset toiminnot

Valmistelevat työt kuten henkilöstön hallinta, taloushallinto ja johtaminen ovat osa perhekoti-toimintaa. Myös **kiinteistön huolto ja opiskelijajohjaus** kuuluvat tähän.

Tutustu toimintaympäristöön

Perhekoti-toiminta vaatii lupamenettelyn ja yrityksellä tulee olla lupa ennen toiminnan aloittamista. Jos perhekoti tuottaa itse myös terveyden- ja sairaanhoidon palveluja tulee näistä tehdä oma hakemus sosiaalipalvelujen lisäksi.

Lasten kanssa työskennellessäsi sinun tulee näyttää lupamenettelyn yhteydessä selvitys rikostaustan selvittämisestä (504/2002). Huomioithan selvityksen myös palkatessasi henkilökuntaa.

Kun sopivat tilat löytyvät, hyväksytä ne valvovilla viranomaisilla ja pyydä heiltä tarvittavat lausunnot.

LIIKETOIMINNAN SUUNNITTELU

Tuotemäärittelyn rinnalla tehdään tulossuunnittelua sekä mietitään liikevaihdon muodostumista. Liiketoimintasuunnitelma on hyvä suunnittelun työväline.

Nuorten jälkihuollossa huomioidaan muutto uuteen kotiin, asumisen ohjaus, yhteistyö-palaverit ja arviointityö.

Yrityksesi toimintamallin tarkentuessa on hyvä kysyä: ”Onko palvelulle kysyntää ja tilaa markkinoilla ja milloin laskutettavan toiminnan tulisi alkaa?” Huomioithan, että yritykselläsi on jo monia kustannuseriä, jotka vaativat pääomaa ennen varsinaisen toiminnan alkamista.

Kustannuslaskenta

Työntekijöiden palkkauskustannukset ovat yrityksen suuri menoerä. Seitsemää lasta kohden tulee olla 7 työntekijää. Lisäksi tulee huomioida vuorotyön luonne. Yksi merkittävä seikka on, asutko perheesi kanssa perhekodissa jatkuvaan vai löytyykö oma asunto toisaalta ja käyt perhekodissa töissä. Muista myös sijaisuudet sekä työehtosopimuksen mukaiset vapaat. Selvitä myös voitko hyödyntää oppisopimusopiskelijoita, työttömiä työntekijöitä tai voisiko yrityksesi olla sosiaalinen yritys. Lisätietoja saat parhaiten työvoimatoimistosta.

Yritystoiminnan tuloslaskelmaa hahmoteltaessa tulee olla tiedossa tarvittavan henkilöstön lisäksi toimitiloista aiheutuvat kustannukset. Huomioithan yritystoiminnan alvittomuuden myös kustannuslaskennassa. Lisäksi tulee aika päättää yrityksen tukipalveluista. Kuka hoitaa ja mitä maksaa? Selvitähän myös toiminnan kannalta välttämättömät muut palvelut, jotka kuuluvat arjen pyörittämiseen. Millainen valvontajärjestelmä on yrityksen toiminnan kannalta järkevä? Ovatko paloturvallisuusasiat kunnossa?

Irtaimiston hankinnasta kannattaa pyytää tarjouksia useammalta tavarantoimittajalta. Perhekoiteihin hankitaan sisätilojen irtaimiston lisäksi paljon ulkoilu- ja harrastevälineitä.

Kustannusten määrä on yrityskohtaista, riippuen kohteesta ja asiakaspaikkojen luonteesta ja määrästä. Yhtä tärkeänä ovat yrityksen **markkinointiin** varattavat eurot.

Liikevaihto ja palvelun hinta

Liikevaihto syntyy lastensuojeluasiakkaiden asiakasmaksuista, jotka perustuvat julkisen sektorin kanssa tehtyihin sopimuksiin. Palvelun ostajana on kunta tai kuntayhtymä tai muu sijoittajataho. Sijoittajatahon kanssa tehdään erinäisiä maksusopimuksia, joiden sisältöihin kannattaa

Voimassa olevat työehtosopimukset löydät www.finlex.fi

Sosiaalisesta yrityksestä löydät tietoa www.sosilaalinen.yritys.fi

Älä unohda perheko-
din pihaympäristön
suunnittelua ja virik-
keellisyyttä!

Arjen pyörittämiseen
kuuluvat keskeisesti
myös lasten kuljetus-
työt. Kannattaako yri-
tykselle hankkia oma
auto?

Valtakunnan tasolla liike-
vaihto/ henkilö on noin
68 667€ ja koko liikevaihto
444 000€
(ToimialaOnline 2008).

tutustua jo hyvissä ajoin ennen toiminnan aloittamista.

Asiakkaalta perittävä maksu määräytyy yleensä vuorokausihinnan perusteella, joka määrittyy perushoidon ja lisätoimenpiteiden mukaan. Lyhytaikaiset ja intervallijaksot voivat olla jakso- luontoisia maksusuoritteita. Yrityksellä on useasti eri hinta lapsen muuton valmistelutöille. **Hinnoittelu riippuu pitkälti sijoituksen luonteesta avohuollon tukitoimenpiteen tavoitteista tai jälkihuollon luonteesta.** Hinnoittelua mietittäessä on hyvä muistaa, että reilut 10–15% työajasta kuluu johtamis- ja kehittämistehtäviin. Tälle työajalle tulee laskea myös hinta, joka sisältyy lapsen vuorokausihintaan. Perhekodissakaan harvemmin päästään vuositasolla yli 95 %:n käyttöasteeseen.

Hinnoittelussa on tärkeää tarkastella myös markkinoiden yleistä hintatasoa. Kokonaishinnasta on pystyttävä erittelemään muun muassa perushoidon ja huolenpidon kustannukset, virikkeiden, vanhempaintapaamisten ja muiden kustannusten osuudet julkisten hankintojen prosessointia varten.

Kannattavuuden kannalta minimihinta ja markkinoiden ja ostajan maksukyvyyn kannalta maksimihinta on yksi hinnoitteluperuste. Lisäksi on mietittävä, millainen hinnoittelu antaa pelivaraa korottaa hintoja perustellusti esimerkiksi käyttökustannusten ja henkilöstökulujen nousun myötä? Huomioithan myös lasten kuljetuskustannukset.

Kassabudjetti

Toimintaa aloitettaessa on tärkeää tehdä tuloslaskelman rinnalla myös tarkempi kassabudjetti, jonka avulla suunnitellaan rahan riittävyys toiminnan alussa. Myös tulojen yksityiskohtainen arviointi auttaa hahmottamaan, miten raskaisiin investointeihin ja muihin kuluihin yrityksellä on mahdollisuus. Tässä kohdassa punnitaan myös henkilökohtaisten säästöjen käyttö sekä lainan tarve tarkemmin.

Rahoitus

Seuraavaksi sinun on vakuutettava yrityshankkeesi rahoittajat – myös pitkällä aikavälillä. Pohdi

TULOSLASKELMAN RUNKO	TASE-JA RAHOITUSLASKELMA TASE
Liikevaihto	Pysyvät vastaavat yhteensä
+ Liiketoiminnan muut tuotot	Vaihto-omaisuus
<i>aine- ja tarvikekäyttö %</i>	Myyntisaamiset
- Aine- ja tarvikekäyttö	Muut saamiset
- Ulkopuoliset palvelut	Rahat ja pankkisaamiset
- Muuttuvat henkilöstökulut	VASTAAVAA YHTEENSÄ
- Muut muuttuvat kulut	Oma pääoma
Myyntikate	Pitkäaikainen vieras pääoma
Myyntikate- %	Lyhytaikaiset pankkilainat
- Kiinteät henkilöstökulut	Ostovelat
- Vuokrat	Muu lyhytaik. vieras pääoma
- Muut kiinteät kulut	VASTATTAVAA YHTEENSÄ
Käyttökate	RAHOITUSLASKELMA
Käyttökate- %	Tulos+poistot
<i>Poistot ko:sta - %</i>	lainojen nostot
- Poistot	RAHAN LÄHTEET YHTEENSÄ
Liiketulos	Investoinnit
Liiketulos- %	Lyhennykset
<i>korko- %</i>	Yksityisnostot, osingot
- Korot ja muut rahoituskulut	Käyttöpääoma
+ Satunnaiset tuotot ja kulut	Käyttöpääoman lisäys
<i>vero- %</i>	Muun lyhytaik. vpo:n lisäys
- Välittömät verot	RAHAN KÄYTTÖ YHTEENSÄ
Tilikauden voitto	RAHOITUSYLIJÄÄMÄ
	KUMULATIIVINEN YLIJÄÄMÄ

Maksujen korvaus- ja maksukäytännöt on hyvä suunnitella niin, että yrityksen maksuvalmius säilyy. Kiinnitä huomiota laskujen ja saamisten kiertonopeuteen. Ostoveloissa kierto on noin 40 päivää ja saamisten kiertoaika on 23 päivää. (Toimiala Online 2008).

yhdessä yritysneuvojan kanssa milloin liiketoimintasuunnitelma ja tuloslaskelmat näyttävät riittävän konkreettisilta.

Perhekotiyritys on kannattava, kun asetetut tulostavoitteet saavutetaan. Toimialan erityispiirteenä on ensimmäisten vuosien notkahdus. Riskien minimoimiseksi on toiminnan aloitus ja ensimmäisten suurempien kustannusten syntyminen harkittava tarkoin.

Keskustele yrityksesi vakavaraisuudesta ja liikevoiton kasvattamisesta kirjanpitäjän sekä tilintarkastajan kanssa. Näin varmistat suunnitelmallisen jatkuvuuden.

Perustamisasiakirjat

Kun yrityshankkeen liiketoiminnan suunnittelu on edennyt niin pitkälle, että on aika valita sopiva toimintamuoto auttavat yritysneuvontaorganisaatiot hyvän vaihtoehdon löytämiseksi. Perustamisasiakirjat ja ohjeita löydät oheisilta www-sivuilta.

Rekisteröimistöimien yhteydessä yrityksesi saa Yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä Y-tunnuksen, jota tarvitaan muun muassa laskutuksen yhteydessä.

Aloita markkinointi ajoissa

Yrityshankkeen alussa olet miettinyt ajankohdan, jolloin toiminnan tulisi käynnistyä. On tärkeää turvata myös markkinoinnin keinoin, että suunniteltuna aloituspäivänä perhekotiin saapuvat myös asiakkaat. Mikäli käyttöaste pysyy alhaisena esimerkiksi puoli vuotta tarkoittaa tämä monesti pitkäaikaista, vuosia kestävästä maksukyvyyn heikkenemistä.

Nopea ja tehokas markkinointikanava on www-sivut. Lisäksi esitemateriaali, lehtipuffit ja mainoslehtiset ovat suosittuja.

Julkisten hankintojen aikatauluja kannattaa seurata

Yrityshankkeen kanssa kannattaa olla ajoissa liikkeellä myös nykyisen hankintalain vuoksi. Parhaiten saat hankintamenettelystä tietoa tutustumalla jo tehtyihin hankintoihin ja niiden prosesseihin. Lisäksi kannattaa keskustella toisten yrittäjien kanssa.

- Finnvera
- TE-Keskus
- Toimintaryhmät
- Pankit
- Hankkeet

www.prh.fi
www.ytj.fi
www.yrityssuomi.fi

Perhekodin perustaminen varsinkin maaseudulla saattaa arveluttaa naapureita. Siksi on hyvä puhua yrityksen perustamisesta avoimesti heti alusta alkaen, jotta mahdolliset ennakkoluulot häviävät.

täjien kanssa, joilta löytyy omakohtaisia kokemuksia. Tärkeintä yrittäjälle on markkinoida palveluja jo hankinnan valmisteluvaiheessa, koska vain sillä tavoin julkinen sektori saa tiedon siitä, mitä yksityiseltä palvelun tuottajalta on realistista pyytää.

Valmistaudu markkinoille hyvällä laatujärjestelmällä. Oman kunnan päätöksentekoa voit seurata esityslistoista ja pöytäkirjoista. Voit myös pyytää audienssin päästä kertomaan yrityksestäsi lautakuntaan tai julkisen sektorin hankintayksikköön.

Tarjouspyyntö kannattaa lukea huolellisesti ja tutustua tarjouspyynnön ja mahdollisen sopimuksen ehtoihin. Tarjouspyyntöasiakirjat liitteineen tulee lukea huolella – et voi tarjota kuin sen mitä ostaja määrittää. Vastaavatko sisällöt toisiinsa? Hinnan määrittelyssä on oltava tarkkana. Yrityksesi palvelutuotteen sisältö on harvoin täysin sama kuin mitä ostaja haluaa ostaa!

Hankintalaki säätelee julkiset hankinnat. Seuraa hankintojen valmistelua kuntien omilta [www-sivuilta](http://www.hankintailmoitukset.fi) sekä www.hankintailmoitukset.fi

Lisäksi www.tarjousneuvo.fi sivuilta löydät ajankohtaista tietoa.

